

KÖZGAZDÁSZ

A BUDAPESTI KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

39. évfolyam 1. szám

Ára: 0,20 euró*

1999. február 8.

INTEGRÁCIÓ: pro és kontra

Az újjáindult Közgazdász még csupán második számánál tart, de máris beleütközött egy olyan témakörbe, melyet újra elő kell vennie. Igen, igen az integráció. Nem az EU — még szebben euroatlanti — integrációról van szó, hanem a magyar állami felsőoktatási intézményeknek a közös tető alá hozásáról. Pontosabban ennek szándékáról. A témát immár a „nagy” média is felfedezte magának, mert rengeteg föltelékanyag elkészítésére alkalmas. Az átlagnéző, átlagolvasó előszeretettel szemléli az aktuális, tipikusan magyar egymásnak feszülést. Számára a keret tulajdonképpen nem érdekes. A lényeg, hogy megint lehet valamiről vitázni, egymásra mutogatni. Újra a törvénnyel, a törvényhozókkal van baj, akik mindig a fejünk fölött döntenek, no meg a szabadsággal, amit még mindig nem tanultunk meg használni.

Az integráció most a menő. Ha politikai téma kell, akkor politikai kérdést gyártunk belőle, ha gazdasági téma kell, akkor olyat. A Közgazdász nem kíván beállni a sorba, ezért nem öncélúan, csupán az üres helyek feltöltésére használjuk a kérdést. Mi tényleg kíváncsiak vagyunk arra, hogy mi lesz? Különösen a Közgázon, amely intézmény mára már az egyetem szabadságharcának szimbóluma lett. Tehát az integrációt ismét előhúzzuk, megkísérlünk néhány valóban fontos kérdést megválaszolni. Természetesen több oldalról is körbejárjuk ezt a hatalmas hegyet, s csak csendben csodálkozunk el azon, hogy hányféleképpen is lehet ugyanarról az egy dologról beszélni. Lapunkban megismerhetjük az oktatási kormányzat, a BKE, az

ELTE illetve Egyetemünk hallgatóinak álláspontját. Mi magunk nem vállalkozunk vélemény-nyilvánításra, bármennyire is kikíváncozna belőlünk.

Állam bácsi

Az Orbán-Torgyán kormány néven elhíresült formációnak jutott a megtiszteltetés, hogy éveken át tartó habozás és pepecselés után megvalósítsa az immár törvényben is megfogalmazott felsőoktatási reformot. Mese nincs derül ki az Oktatási Minisztériumból kikerült előterjesztésekből és javaslatokból. Alábbiakban e dokumentumok mives mondataiból kinyert úgymond kormányzati álláspontot olvashatjuk.

Az állami felsőoktatási intézmények hálózatának átalakítása, az új társadalmi-gazdasági viszo-

nyokhoz való alakítása az elmúlt évtizedben a felsőoktatás-politika vezérlő gondolata volt. Az 1990-ben illetve 1994-ben megválasztott kormányok mindegyike kereste az utat az intézményhálózat modernizálására. A felsőoktatási törvény 1996-os módosítása törvényi kényszerrel rendelt el bizonyos feltételeknek nem megfelelő egyetemek és főiskolák átalakítására. Az elmúlt években a felsőoktatás minden szereplőjének lehetősége és elegendő ideje volt arra, hogy a felsőoktatási intézmények integrációjával kapcsolatban állást foglaljon, véleményét kialakítsa és saját intézménye jövőjét elképzelje.

A kormány 1998. december 9-én kihirdetett határozatában fejezte ki politikai elkötelezettségét az intézményhálózat átalakítására és rögzítette az integráció elveit. A felsőoktatási integráció pontos menetrend szerint történik. A Kormány az előterjesztés alapján 1999. február 28-ig az Országgyűlés elé terjeszti javaslatát, a végső döntés előreláthatólag 1999. április közepéig megszületik.

Az Oktatási Minisztérium javasolja, hogy az Eötvös Lóránd Tudományegyetem egyetemi karai, a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem és az Államigazgatási Főiskola integ-

rálásával 2000. január elsejével jöjjön létre a Budapesti Tudományegyetem. Csak szűkebb szakmai körökben ismert, hogy az integrációra készül két egyetem századunk elején már tervezett együttműködést. 1917-18-ban, amikor a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium komolyan tervbe vette a közgazdasági és kereskedelmi felsőoktatás egyetemi szintre emelését,

(Folytatás a 2. oldalon)

MegHÖKKentő választás

Új kiírás lesz?

A hallgatók huszonöt százaléka sem jelent meg a szavazáson, így illegitim a HT-választás – tájékoztatta a Közgazdász Fehérvári András, a BKE HT elnöke. Érkeztek visszajelzések a visszaélésre, így az elnök szerint nem elképzelhetetlen, hogy az egyetem vezetősége vissza fogja utasítani a választásokon elért eredményeket.

A számláló bizottság nyolc főből állt. Háromi Balázs rektorhelyettes, Fehérvári András, a HT elnöke, Kiss Zsuzsanna, Kovács Márta, Orbán Tas, Csorba Gábor, Novák Gergely,

Február

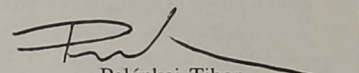
A legrövidebb és gyakran a leghidegebb hónap, de mi itt az egyetemen nem ezért gondolkunk rá megkülönböztetett figyelemmel: egy új félév kezdete ez. Diákok és tanárt egyaránt próbára tevő időszak: magam is három új kurzust indítok, ebből kettőt angol nyelven, részben külföldi diákoknak, részben magyaroknak; az előbbieknél kötelező, az utóbbiaknak alternatív tárgyként.

Rövid lesz ez a hónap számomra különösen: az első hetet Detrekői Ákossal, a Műszaki Egyetem rektorával együtt Isztambulban és Ankarában töltjük, a két ország közötti felsőoktatásos belüli együttműködésről tárgyalunk a műszaki és közgazdasági területen. Azt szeretném, ha ez egyre inkább tanárok és diákok cseréjét jelentené: az „együttműködés” szó üres frázis, ha nem telik meg ezzel a személyes tartalommal.

A Neptun-program – a lap, tudom, részletesebben is foglalkozik ezzel – is újra vizsgázik februárban. Amolyan félévi vizsga lesz ez most; a Neptun teljes és tökéletes működésére a következő tanév elején számítunk, de akkorra már úgy kell működnie, mint most mondjuk az Apollo-programnak.

Végül, de egyáltalán nem utolsósorban: ez a hónap döntőnek bizonyulhat az egyetemi integrációs folyamatban. A kormány terv szerint februárban tárgyal a felsőoktatási intézményhálózat átalakításáról és terjeszti elő javaslatát a parlamentnek.

Mindez a legrövidebb hónapban nem is olyan kevés; a leghidegebb hónapban talán nem is olyan sok.

Palánkai Tibor
rektor

A történetekkel kapcsolatban Fehérvári András megjegyezte: át kívánják strukturálni a szervezetet. A HT-nek ugyanis évfolyam és mikroközösségek valós érdekeit tükröző, valamint azokat reprezentáló szervezetnek kell lennie. A tervek szerint a képviselőket évente választanák, így az évfolyamok összesen húsz főt delegálhatnának, további tíz ügyvivő pedig a különböző hallgatói szervezetekből verbu-
lálna. Ez a harminc ember alkotja majd a plenáris ülést és alakítja a bizottságokat is. Fehérvári András szerint a mielőbbi struktúraváltásra azért van égető szükség, mert a Hallgatói Tagozat kezdi kinőni a mostani Közgáz kereteit.

cs

A NEPTUN Információs Rendszer

A NEPTUN rendszer bevezetése egyetemünkön új fázishoz érkezett. Eddig elsősorban a Központi Tanulmányi Osztály dolgozói töltötték fel a rendszert adatokkal, majd a tanszékbevonására került sor, amelynek a tanév első félévének vizsgaeredményeit rögzítették a rendszerben. Az új szakasz a hallgatók bevonását jelenti. Most csak azok a hallgatók fognak a rendszerrel megismerkedni, akik módosítani szándékoznak a korábban már leadott 2. féléves tantárgy-választásukon. A következő félévben már minden hallgató a NEPTUN rendszerben fogja rögzíteni következő félévi előzetes, majd végleges tantárgy-választását. Erről a hallgatók a félév során tájékoztatást kapnak.

Tekintettel arra, hogy nagyon rövid idő áll most rendelkezésünkre ahhoz, hogy a hallgatók egyrészt megismerkedjenek a rendszerrel, másrészt a szükséges tantárgy módosításokat is végrehajtsák, a rendszer bemutatása és a tárgymódosítás szervezeten történik.

A hallgatók tantárgy-módosításaira, tantervük véglegesítésére február 10-13. között kerül sor a Kinizsi utcai épület 4 gépteremében. A hallgatók időpont és csoport beosztására a HT bevonásával kerül sor. A beosztásokat a HT kiplakátossa. Kérünk minden hallgatót, hogy lehetőleg a neki kijelölt időpontban jelenjen meg. Így elkerülhetővé válik a hosszú várakozás. Min-

den hallgatói csoportnak 1 óra áll rendelkezésére a módosítások átvezetéséhez. Ez minden bizonnyal elegendő idő lesz. Ennek dacára a szervezett tantárgy módosítással kapcsolatosan a hallgatóktól türelmüket, megértésüket és nagy felelősséget kérünk, így gyorsan, kis várakozási idővel le lehet bonyolítani a módosításokat.

A hallgatók a NEPTUN rendszerbeli azonosítójukat a beiratkozáshoz szükséges adatmódosítási lappal együtt veszik át. Kérjük, mindenki jegyezze meg azonosítóját, mert a továbbiakban csak így tudja elérni a rendszert. Ezúton is felhívjuk a hallgatók figyelmét arra, hogy jel-

zavukat minél hamarabb változtassák meg a különböző visszaélések elkerülése érdekében!

A hallgatók számára a Neptun rendszerrel bemutatást tartunk a február első és második hetében. Az időpontokról és a tájékoztatók helyéről a HT segítségével plakátokon értesítjük a hallgatókat.

Az oktatói és hallgatói rendszer munkafelületei

A hallgatók és az oktatók két bejelentkezési felülettel rendelkeznek.

- közvetlenül a Neptun rendszerbe történő belépésre szolgáló Neptun-ikonon keresztül egy Windows-os felületre léphetnek be;
- A Netscape vagy más tallózó program segítségével egy WEB-es felületet érhetnek el.

Az adott félévben választható tantárgyak listája az operatív tanterv alapján töltődik fel. Ezt a tantárgy-felvitelt a Központi Tanulmányi Osztály végzi.

A tantárgyakhoz, az oktatási forma szerint, előadási kurzust, illetve ha gyakorlat, szeminárium tartozik hozzá,

annyi kurzust kell rendelni, ahány csoportban a tanszék a tárgyat oktatni akarja. Ezekhez a kurzusokhoz a tanszéknek kell oktatni rendelni. A tanszék be tudja állítani, hogy egy-egy kurzusra hány hallgató jelentkezését fogadja el. A második félév kezdése előtt, illetve a tantárgy-választások módosítását lehetővé tevő két hét után, a tanszéknek módjában áll a kurzusra jelentkezetteket átcsoportosítani, illetve más struktúrát kialakítani. Tekintettel arra, hogy a hallgatók az első két tanítási héten a tantárgyak leadását, felvételét, esetleges kurzusmódosításokat szervezeten, gépen fogják elvégezni, amennyiben a tanszék a tantárgyat most felvevő hallgatókat több információval látják el (az első előadás, illetve szemináriumok alkalmával), akkor egy valós helyzetet tükröző állapot felé tudunk haladni a tantárgy leadást, felvételt megengedő első két hét után. Lesznek természetesen olyan tanszék, amelyek kérik a tanszéki jelentkezéseket is.

Kérjük az indexbeli módosításokat minél előbb vezessék át!

Gáspárné Vér Katalin
Lévainé Lakner Mária

Farsangnak havában

A BKE szervezésében ez évben is megrendezésre kerül a Közgazdászbal. Ez az a nagyszabású esemény, amelyen a közgazdász társadalom krémje és a jövő sok nagy reménye egyaránt feltűnik. Ki azért, hogy ismerkedjen, szakmailag és egyáltalán, ki pedig, hogy egy kellemes vacsora mellett, hangulatos környezetben élvezzen két előadásnyi és másfél szemináriummal megegyező időtartamot egy patinás, sokszögletes szálloda báltermében. Szóval, ha lecsúsztal a franciaországi sí útról és még nem sikerült eltaposni a félretett pénzt, esetleg nem is kell hozzá félretenni: vigyél 12500 forintot a Közművelődési Titkárságra, s máris tiéd egy nagyszerű revüműsor, a sült-főtt özgerinc áfonyával, barbecue-szósszal (de vegetáriánus kaja is van). Ha sokan jöttök még saját asztalotok is lesz, amihez persze külön pincér jár. Még egy indok eszembe jutott: ha megcsúsztal volna a vizsgádon és a vizsgáztató jól a bőgyődben van, gondoldj egyet, öltözd túl, gyere el és koccsints vele!

Mindazonáltal ez csak egy rövid kedvesítő a presztízs-bálhoz. Ha mégsem jössz el, úgy állj ki a Közgáz elé és a kivilágtott Gellért Szállóban gyönyörködve esetleg még a bécsi keringő nyitányát is hallhatod. Csak meg ne bánd...

cs

Báli emlék 1998-ból: Palánkai Tibor rektor és felesége, valamint Medgyessy Péter és Németh Miklós

Fotó VaBank '98

*Most még megkaphatod 45 Ft-ért!

a megvalósítást úgy tervezte, hogy a Budapesti Tudományegyetem keretében egy ötödik, közgazdasági fakultást hoz létre. Akkor az egyetemi tanácsok és karok a teljes integrálódás eléréséig átmeneti kísérleti szakasz tartottak szükségesnek.

Az integráció várható eredményei a képzési kínálat bővítése, az intellektuális erő egyesítésével nemzetközileg versenyképes méretű és színvonalú képzés, kutatás biztosítása, a regionális fejlesztési feladatokat ellátó szellemi centrum létrehozása. Az integrált egyetemeken rugalmas, széles kínálatú oktatási rendszer kiépítése valósulhat meg a felsőoktatás mindhárom szintjén (felsőfokú szakképzés, egyetemi/főiskolai alapképzés, szakirányú továbbképzés, doktori képzés), illetve a többlépcsős vertikálisan és horizontálisan átjárható képzési struktúra érdekében a kreditrendszer bevezetése. Az egyesülés fontos előnyökkel járhat a fentiekben kívül a kutatásban és a fejlesztésben is. Például a modern társadalomtudományok és a természettudományok interdiszciplináris kölcsönhatása a nagy észak-amerikai és európai egyetemi központok példáját követve kölcsönösen megtermékenyítő hatást fejthetnek ki. Az adminisztrációs és szolgáltató egységek racionalizálása révén nem csupán munkaerő takarítható meg, de várhatóan magasabb szintű szolgáltatásokat is kaphatunk.

Summa summarum: az új integrált intézmény szervezetiileg az alábbi módon festene. Egyetemi karok: állam- és jogtudományi kar, bölcsészettudományi kar, természettudományi kar, gazdálkodási kar, közgazdasági kar, általános társadalomtudományi kar, posztgraduális kar. Főiskolai kar: államigazgatási főiskolai kar.

KözGáz

A BKE egységes álláspontját előző számunkban próbáltuk meg kideríteni, és artikulálni. Ez nem sikerült. Mint azóta számunkra kiderült, azért mert ilyen egységes álláspont nincsen. Papíron persze van, és körképünkben ez a fontos. Nem kísérleteztünk tehát, különböző vezetőik véleményének ütköztetésével, mert a vita finoman fogalmazva is holtpontra jutott. Maradunk a tényeknél, úgynevezett objektív újságírást megvalósítva. Riportalanyunk a száraz, hivatalos hangvételű papíros, akitől kérdeznem lehet, de válaszol.

A Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem szükségesnek tartja a magyar felsőoktatás modernizációját. Különösen kiemelkedőnek tartja a hallgatói létszámnövekedés után az oktatás minőségi színvonalának emelését célzó törekvéseket. Emellett teljes mértékben egyetért az oktatási kormányzat azon szándékával, amelynek célja a felsőoktatási intézmények tudományos kutatási feltételeinek és potenciáljának megerősítése. A Közgazdasági Egyetem vezetői is elismerik, hogy a felsőoktatás működéséhez és finanszírozásához átláthatóbb, jobban tervezhető és a mainál hatékonyabban működő rendszer kialakítására van szükség. A BKE egyetért azzal, hogy a célok elérésének egyik fontos - de semmiképpen sem kizárólagos - eszköze az intézményi struktúra

átalakítása, ezen belül is bizonyos intézménycsoportoknak a Kormány által megfogalmazott keretekben történő integrációja. Az egyetem egyértelműen úgy ítéli meg, hogy az integrációt mint eszközt, csak az egyetemek és főiskolák azon körében szükséges alkalmazni, ahol a modernizáció fő céljai a szervezeti átalakítás nélkül nem, vagy nem elégséges mértékben teljesíthetők. Az öncélúan véghezvitt változtatás nehezen orvosolható hibákat, működési zavarokat és hatékonyságra valószínűleg okozhat, jelentős költségnövekedéssel és finanszírozási nehézségekkel is járhat. Az Egyetemi Tanács véleménye szerint a Közgáz önállóan is alkalmas a modernizációs célok teljesítésére, és az azoknak megfelelő működésre. Ez köszönhető elsősorban annak a ténynek, mely szerint az Egyetem a nyolcvanas évek közepétől széles körű és radikális reformokat hajtott végre, így ma - jól dokumentálhatóan - megfelel az adott területen szokásos nemzetközi struktúráknak szétterjednek és színvonalnak. Az is nyilvánvaló, hogy a BKE nem egy szűk speciális terület művelésére készíti fel hallgatóit, kutatási és oktatási tevékenysége a társadalomtudományok széles területeit fogja át, sőt profílját kiterjed számos érintkező, nem társadalomtudományi szakterületre is (gazdaságtudományok, gazdaságinformatika, környezeti tudományok).

A fentiek alapján elhamarkodottság lenne kijelenteni, hogy a BKE elutasító az integrációval szemben. Az Egyetemi Tanács elutasító döntései sohasem a nevezett partnerintézményekkel megvalósítandó együttműködés elvetését jelentették, hanem az integráció által nyerhető előnyök és biztonsgági garanciák hiányát. A Közgáz számtalan területen jól működő kutatási és oktatási együttműködéstápol és fejleszt mind a Műegyetemmel, mind az ELTE-vel. A Közgazdasági Egyetem vezetőinek meggyőződése, hogy a szövetség mint intézményi forma tartós integrációs formaként kiválóan működhetne, és hatékonyan segíthetné elő a felsőoktatás modernizációs folyamatát. Fontos hangsúlyozni: az Egyetem álláspontja nem csupán a BKE saját érdekeinek szem előtt tartásával született meg, hanem sokkal inkább a felsőoktatás fejlesztési igényeinek és céljainak, a nemzeti érdekeknek s azon belül az általunk művelt tudományágak sajátosságainak a gondos elemzésén nyugszik.

A nagy ELTE

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem az utóbbi hetekben sokaktól a hűtlen kedves szerepét kapta, aki ráadásul vissza is él azzal az előnyével, hogy tulajdonképpen nincs integrációra kényszerítve. Az egyetem rektorhelyettese dr. Klinkhammer István fogalmazta meg a nagytetvért válaszait a Közgáz által jogosan felvetett problémákra.

A rektorhelyettes meglátása szerint a legfőbb gond a kérdés szemléletével van. A Közgázon mindenki erős érzelmi töltéssel közelíti meg az integrációt - mondta. Az, hogy az ELTE lekezelően viszonyulna a BKE-hez egyszerűen nem igaz, azok találták ki, akik egyéni lappangó félelmektől vezérelten nem képesek objektíven gondolkodni. Az integráció Klinkhammer István értelmezése szerint jelent-

ket egyesülést is és csatlakozást is. Nincs különösebb jelentősége annak, hogy melyik jelentését hangsúlyozzuk. A csatlakozás sem különösebben pejoratív, különös tekintettel arra, hogy a jogfolytonosság szempontjából vitathatatlanul ez utóbbit jelenti az integráció szó. Az mégsem lehet vita tárgya, hogy egy 364 éves egyetem, vagy egy nevé többször is változtatott, kevesebb hagyományral bíró intézmény legyen-e a névadója az alakuló univerzitásnak - fogalmazott a rektorhelyettes. Meglátása szerint a költségvetéseket nem kell, nem is lehet egyesíteni, az integrációnak nem ez a célja. A cél a működési költségek csökkentése, az adminisztráció racionalizálása. A hallgatói létszámok átszervezésével az ELTE-n maximálisan egyetértene, amelyet első lépésben a szakok között

kell megvalósítani, hiszen országos felsőoktatási érdekeket is szem előtt kell tartani, nem csak az egyetemek aktuális céljait. Az ELTE rektorhelyettesének magánvéleménye szerint a kormányzat mindenképpen meg fogja valósítani az integrációt, ami nem feltétlenül lenne baj, ha nem lenne benne erőszakos gesztus. "Aki magától nem akart bemenni a karámba, az a betelérés után sem nyugszik meg" - fogalmazta meg félelmét Klinkhammer. Fontosnak tartotta kiemelni, hogy az ELTE igent tudomásul veszi a BKE Egyetemi Tanácsának döntését, nem fog sehová, semmilyen nyomást gyakorolni ennek megváltoztatása érdekében. Zárójelben megjegyezte: a Közgáz kutatásai szempontjából üdvözítőbb lenne, ha nem Business School-lá válna, hanem egyetemi formában működne a jövőben.

A hallgatók hallgatnak

Fehérvári András, az HT elnöke is kifejtette véleményét a Közgáz integrációval kapcsolatos kérdéseire. Némiképpen nehezségesnek ítéli meg a helyzetét annyiban, amennyiben elvileg személyében ugyan ő képviseli a közgázos diákság véleményét - például a legutóbbi Pokorni Zoltán oktatási miniszterrel folytatott kerekasztal tárgyaláson - mégsem állíthatja, hogy egységes állásponttal törhet lándzsát érdekeikért. A probléma lényegét az általános passzivitásban fogalmazza meg Fehérvári András. A minden egyetemen meg szokott mondható felelősség-elhárítás és az egymásra mutogatás itt is él. Kisebb részben azért, mert a hallgatók, érthetően, napi aktualitású problémákkal vannak elfoglalva, nagyobb részben viszont azért mert saját ügyeikben sem látnak

a bürokratikus csúrés-csavarások mögé. Mint elmondta, az integrációs mizériát pedig különösen nem érzik, nem értik. Nehezen is tehetnék, ugyanis a négyeszdik oldalas dokumentáció nem könnyen hozzáférhető, valamint tartalmát csekély alkalommal kommunikálják a különböző fórumokon.

Személy szerint üdvözítőnek találom az integrációt, ha minden a miniszter által felvetett lehetőségek mentén alakul, azon mi, diákok, csak nyerhetünk. Kitágul számunkra a világ, körbenézhetünk, és más, eddig elképzelhetetlen tudományterületekbe is belekóstolhatunk - mondta az elnök. A legfontosabb szempontnak az egyetem részéről azt tartja, hogy ne érzelmi indítatásból politizáljon. A pillanatnyi, egyéni érdekeknek ugyanis magasabb rendű a BKE hallgatóinak boldogulása. papp-gosztonyi

Ki lett a befutó?

A Közgáz gazdasági főigazgatói pályázata

Sikertelen forduló után az 1998. október 28-án lejárt határidőig hat érvényes pályázat érkezett a gazdasági főigazgatói állásra. A Bizottság a szabályoknak megfelelően 30-60 napig tanulmányozta a tisztségre kandidálók benyújtott anyagát, majd ezután meghozta döntését. A pályázókról sokáig semmit sem tudhattunk, a döntés meghozataláig az sem volt publikus, hogy kik szállnak harcba a címért. "A nevet nem szívesen mondanám meg, nem azért, mert titkos, hanem, mert lesz elutasított jelölt is, és nem biztos, hogy a döntés ismeretében szívesen látná viszont a nevét." - mondta még a múlt hónapban Hátori Balázs rektorhelyettes a Közgáz érdeklődésére. Becker Pál tavaly márciusi távozása óta ő töltötte be a gazdasági főigazgatói tisztséget egészen mostanáig. A korábban sokáig megbízott főigazgatóként is tevékenykedő rektorhelyettes elődje tevékenységéről elismeréssel szólt. A gazdasági folyamatok hosszadalmasak, hatásai esetleg csak hónapok múlva jelentkeznek - hangsúlyozta Hátori. Becker Pál elsősorban takarékosra épülő, és adminisztratív eszközökkel szigorúan ellenőrzött rendszernek volt a híve. Úgy képzelte, hogy ezekkel a belső megtakarításokkal képesek leszünk fenntartani az intézmény pénzügyi egyensúlyát, és csökkenteni a hiányokat. Az úgynevezett belső elszívárgású csatornákat ez az elképzelés sikeresen zárta el, tudniillik a BKE-re korábban egyszerre volt jellemző a szegénység és a pazarlás. Azzal, hogy a pazarlás elemeit sikerült feltárnai, és értelmesen korlátozni, lényegesen javult az egyetemen a gazdasági működés fegyelme, és kedvezőbben alakult bizonyos pénzügyi mutatóink - értékelte a korábbi gazdasági főigazgató tevékenységét a rektorhelyettes.

Az én koncepcióm szerint ez nem elegendő - folytatta Hátori Balázs -, fegyelemre szükség van, de csak bürokratikus eszközökkel nem érhetünk el hosszú távú sikereket. Különösen nem az egyetemeken, ahol hatványozottan van jelen az az igény, hogy valamilyen módon kiszabaduljunk a hivatal szorításából. Takarékosságunkkal sokszor az oktatás eszközeinek előteremtését nehezítettük meg, ami nyilván nem lehet cél, ezért szükség van a bevételi források számának növelésére is. Ezért szponzorok, támogatók megnyerését tűztük ki célul, és ebben egyedülálló sikereket értünk el mára.

Az utódomnak jó szívvel ajánlom, hogy a hagyományos költségvetési bürokratikus szervezetenél rugalmasabb, a profitcentrum, és a vállalkozás elemeit is hasznosító intézményt hozzon létre. A külső kapcsolatokkal szinte minden megvalósítható, azok olcsóbbak és jobban megteremthetők bennük a minőségvédelem feltételei, valamint a motiváció a feladatok elvégzéséhez. Ebben óriási lehetőségek vannak, amelyeket mindenképpen ki kell használnia egy minőségére, és nemzetközi elismerésre törekvő intézménynek - összegezte véleményét Hátori Balázs rektorhelyettes. Lapzártáig az új gazdasági főigazgatói pályázat nyertesének csupán személyi adatait tudjuk közölni, elképzeléseit, programját nem. Ezen hiányosságokat következő számunkban egy exkluzív interjú keretében igyekszünk pótolni. Tehát az új főigazgató: Rónyai Ferenc, 46 éves gazdasági mérnök. Rónyai korábban a GAMESZ vezetője volt, kiválóan kommunikál angolul, és remek pszichológiai jellemzést kapott az Egyetem vezetősége róla. Minden egyebet tehát márciusban tudhatunk meg Rónyai Ferencről. pppp

A Budapest Bank Rt.
értesíti tisztelt ügyfeleit,
hogy Budapeston lipótvárosi fiókja (amely egyetemünket is kiszolgálja) 1999. február 1-től új helyre költözött.
A fiók új címe: 1054, Báthory u. 1.
A telefon: 269-2333,
és a fax: 269-2321 száma változatlan.

Nem ingatag diploma

Különleges alkalom kínálja beszélgetésünk témáját Dr. Forgács Csaba rektorhelyettes és Dr. Gáspár Péter Pállal a BKE Közgazdasági Továbbképző Intézet igazgatójával: **diplomaosztás volt az ESSEC Management School, a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem és a Budapesti Műszaki Egyetem közreműködésével indított ingatlangazdálkodás szakirányú másoddiplomás képzés (Msc. in Real Estate Management) első ízben végzett hallgatóinak.**

A jól működő piacgazdaságokban az ingatlan és az ingatlanpiac egyike a legkomolyabb és legdinamikusabban fejlődő üzletágaknak. A befektetések első számú célpontja ez a terület, alaptörvényeit a laikusok is könnyen átlátják. Vesznek egy jó telket, építék rá egy házat, és busás haszonnal továbbadom - gondolják sokan, majd kiderül: nem is ilyen pofonegyszerű ez. Hamar nyilvánvalóvá vált a befektetők számára, hogy hiányoznak a jól képzett, ingatlanügyekben jártas szakemberek a piacon. Így adódott, hogy a Közgáz azonnal lecsapott a lehetőségre, és 1995-ben a Budapesti Műszaki Egyetemen és az ESSEC (Ecole Supérieure des Sciences Economiques et Commerciales) elnevezésű francia magánfőiskolával karöltve egy évre rá megindította posztgraduális képzését. Amint azt Forgács Csabától megtudtuk az ESSEC Management School igen magas színvonalú magánfőiskola Franciaországban; Európa más országaiban, sőt az Egyesült Államokban is tekintélyes és elfogadott diplomát ad. Sok évtizedes tapasztalatai, sikeresen működő hasonló tartalmú master-programja garancia volt arra, hogy a részvételével működő program eredményes lesz.

A megszerezhető diploma nemzetközileg elismert, rendkívül értékes oklevél. A francia társintézetnek (is) köszönhetően jól képzett, az ingatlanügyek nemzetközi rejtelmében is otthonosan mozgó szakemberek hagyhatják el a vizsgatermet. A végző megmérettetésig azonban hosszú az út. Először meg kell felelni a szigorú felvételi vizsgán, ahol alaposan megrostálják a jelentkezőket. A francia nyelv ismerete ugyan nem feltétel, de a nyelvvizsga nagy előnyt jelent. A most végzett hallgatók (korhatár nélkül) általában mérnöki vagy közgazdasági egyetemi

végzettséggel rendelkeznek, többségük már hosszabb ideje az ingatlanszakmában dolgozik. Négy félév alatt 20 tárgyból kollokválnak és 3 tárgyból szigorlatot tesznek. Évente egy alkalommal kéthetes franciaországi részképzésben is részt vehetnek. Minden tárgynak egy magyar és egy francia felelőse van, akik közösen gondozzák az adott tantárgy belső tartalmait, feladatuk a tematika és a módszertani megoldások állandó karbantartása.

A három felsőoktatási intézmény közös munkáját a BKE Közgazdasági Továbbképző Intézete szervezi. Gáspár Péter Pál igazgató - az előbbieket mellett - fontosnak tartotta kiemelni, hogy ez a program az első magyar nyelvű képzés volt az egyre erőteljesebben fejlődő hazai ingatlanpiac felsőfokú képzetségi szakember-igényének kielégítésére. Ez igen komoly lépés, hiszen a kurzus legfontosabb tárgyai az ingatlangazdálkodás, a közgazdasági, üzleti, valamint urbanisztikai ismeretek - csupa olyan tudásanyag, amely újszerű szemléletet, megközelítési lehetőségeket kínál a hallgatóknak. Egyetemünk oktatói egyszerre vállalják az adaptálási és az újat alkotás bonyolult feladatát. Hiszen a képzés megfogalmazásakor a jó minőségű francia tapasztalatokat kell a közép-kelet európai illetve magyarországi kulturális, oktatási, szakmai és üzleti viszonyokra alkalmazni. Beszélgetőtársaim külön aláhúzták, hogy ezt a bonyolult feladatot ráadásul úgy kell megoldani, hogy az oktatás minden percében új színvonalas és azonnal használható tudnivalókkal ütköztessek a hallgatókat, akik készek és képesek ezek alkalmazására, sőt visszajelzéseikkel maguk is alakítják a tárgystruktúrát, és az elsajátítandó ismeretek körét.

A frissen végzett hallgatók általános véleménye szerint a kapott tudásanyag hatalmas előnyt jelent majd további pályájuk során. A befektetett pénz és energia többszörös haszonnal térül majd meg. A hazai ingatlanpiacon rengeteg a szerencselovag, így a biztos tudású, sok területet átlátni képes szakemberek magasán kiemelkednek majd a tömegből. Ezzel nem csupán ők, személy szerint járnak majd jól, hanem közvetve az egész szakma, még inkább a pénzüket befektető, rizikó vállalkozó bankok és magán-személyek. (v.sz.m.-p.p.)

„Újs
ürt k
médi
tű k
voka
anny
ban
vel,
Mert
dom
szak
a tar
újsá
aki j
akit
jeler
ságt:
felel
Aki
a rá
vése
dome
tene
áls:
kal:
letér
men
műf
is ki
járú
ban
min
az ú
sajtó
nak
mar
Az ú
niká
kon
ges
giát
sorá
és s
gi k
ten
káci
niká
rela
széc
A n

S
Az
meg
fog
ról.
tőjé
Sze
lan
köz
belj
A S
tóra
júli
zus

Az
Kö
kér

pál,
má
dez
vér
tás:
bel

A p
kés
elju
Bu
A s
tesz
26-

A p
bi
Ha

Similis simill gaudet

Az ember kezébe kapja a megbízólevelét, ő lesz a Közgazdász főszerkesztője. És akkor kiderül, hogy ebben a szép nagy dunaparti házban van ám még újság meg újságíró, nem is egy. Akikről tudunk, azokat bemutatjuk, akikről nem, azokat kérjük jelentkezzenek, mert mint a címben is írjuk: hasonló a hasonlóknak örül.

Média-kommunikációs szak a BKE-n

Rex, Dáridó és a kapuőrök

„Újságírók csupán azért van szükség, hogy a hirdetések közti űrt kitöltse” – indított az első fél év első óráján Bognár László, a médiamednedszer kurzus programigazgatója; két érzékeny lelkeletű kolléga máris elkezdett pakolni és a kijárat felé pislogni. E provokatív megjegyzés elhangzása óta eltelt másfél év, s mára mindannyiunk számára nyilvánvalóvá vált, hogy a sajtótermék elsősorban árú, annak minden társadalmi, gazdasági, technikai vetületével, s hogy „újságot írni nem művészet: eladni, az a művészet” – hogy egy másik kiváló tanárunkat, Levendel Ádámot idézzem. Mert mit is kaphat az, aki jelentkezi a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem két éves, posztgraduális média-kommunikációs szakára? Először is – ha megfelel a felvételi követelményeknek és a tandíjat is befizeti – választhat az egyetemi okleveles szakirányú újságíró, illetve az üzleti (szervezeti) kommunikációs szak között; aki pedig inkább az „árú” eladásához érdeklődik, vagy akit inkább ez a témakör érdekel, az a médiamednedszer képzésre jelentkezzen. A felsorolt szakirányok részben hasonló (közgazdaságtani, médiaismereti), részben speciális, az adott szaknak megfelelő tantárgyak oktatását jelentik.

Aki elsősorban újságíró szeretne lenni – és akár az írott sajtó, akár a rádió vagy a televízió területén kíván elhelyezkedni –, az törekvéseihez egyetemi oklevelet és magas színvonalú társadalomtudományi és szakmai ismereteket kaphat. Tanul mentál- és sajtótörténetet, tömegkommunikáció-szociológiát, politológiát. A szociálpszichológia keretén belül megismerkedhet többek között azokkal a speciális kapcsolatépítési ismeretekkel, amelyek a majdani területén dolgozók számára nélkülözhetetlenek, de tanul majd kommunikáció-elméletet, megismerkedik az írott és az elektronikus sajtó műfajaival, s tudását az utóbbi tantárgyak esetében a gyakorlatban is kipróbálhatja. Az elméleti képzéshez ugyanis gyakorlati oktatás járul: a televíziós műsorkészítési elsajátítása például tévéstúdiókban történik, a műfajelméleti ismeretek fejlesztése céljából pedig mindenkinek lehetősége van szerkesztői gyakorlatra is. S hogy az újságírók se legyenek „egyoldalúan” képzettek, a sajtótörténet és a sajtótörténi mellett – a helyszínelésnek megfelelően – ők is tanulnak média-gazdaságtant, médiamednedszert, ismereteket, valamint marketing kommunikációt.

Az üzleti kommunikáció szak célja „a szervezetben belüli kommunikációt irányítani tudó szakemberek képzése”, illetve „a külső kommunikációs kapcsolatok eredményes szervezéséhez” szükséges ismeretek oktatása. E szak hallgatói szintén tanulnak politológiát, szociálpszichológiát, mentalitás és eszmetörténetet, tantárgyaik sorában azonban megtalálható a szervezetszociológia, a vezetés és szervezélmélet, a marketing, valamint a szervezetek gazdasági környezetének című tárgya is. Az üzleti „kommunikátorok” kiemelten foglalkoznak a belső kommunikáció kérdéseivel (kommunikációs hálózatok, kommunikációs politikák, csoportközi kommunikáció), de tanulnak információelméletet, szociometriát, public relations ismereteket, s végeznek szövegszerkesztési, valamint beszédtechnikai és viselkedési gyakorlatokat is.

A médiamednedszer szakot választók a képzés végeztével otthono-

* * *

san mozognak majd a nyomtatott és az elektronikus média, mint gazdasági ágazat világában, ismerni fogják a médiavállalatok működésének belső és külső környezetét, az egyes főbb termékcsoportok piacát, az ágazat átfogó és specifikus szabályozását és a korszerű vezetési módszereket. Ezen ismeretek birtokában szervező, irányító munkát képesek végezni lapkiadóknál, rádió- és televíziós társaságoknál, tanácsadással szolgálhatnak e vállalatok számára, illetve végezhetnek az ágazat felügyeletével kapcsolatos tevékenységeket. A felkészültséget a mikro-, illetve makroökonómiai ismeretek, a statisztika, a számvitel, a döntésmélet, a vállalati pénzügyek, a rádió-, a televízió- és a lapmenedzsmet elsajátítása adja, megismerkedhetnek a közönségkutatás és mérés technikájával és lehetőségeivel, a stratégiai menedzsmet rejtelmeivel, s e szak hallgatói szintén tanulnak műfajelméletet, médiatörténetet és média-gazdaságtant, sőt még korszerű távközlési ismereteket is.

A képzés négy szemesztere alatt átfogó képet kaphatunk a médiapiac alakulásáról, arról, hogy mi áll egy-egy lap születésének vagy megszűnésének hátterében, milyen kíméletlen harc folyik a kullisszák mögött a kereskedelmi televíziózás megindulásával a nézők kegyeiért, miért éppen a Rex felügyelő vagy a Dáridó a legnépszerűbb műsor, mi a Sláger Rádió titka, hogyan vált néhány hónap leforgása alatt az ország vezető rádióállomásátá, hogyan manipulálnak minket a reklámok, hogyan születnek a rémhírek, hogy alakul ki a „hallgatás spirálja”, kiket nevezünk a média „kapuőrinek”, miért fontos, hogy tudjam, riportalanynomnak vagy tárgyalópartneremnek mi van a fejében, hogyan tudom őt befolyásolni. De megismerkedhetünk azzal is, hogyan buktatta meg két megszállott külön Nixon elnököt, hogyan született az első bulvár lap, milyen aktuális gazdaságpolitikai mozgásokat és törekvéseket követnek és „propagálnak” a hollywoodi sikerfilmek, s hogy miért nem kapták el soha a Tilos Rádió kalózeit.

Végezetül – a teljesség igénye nélkül – álljon itt azon oktatók neve, akiket mindezen témákról hallgathat a szerencsés jelentkező: Gál Mihály (egyetemi tanár, BKE), Angelusz Róbert (tanszékvezető, ELTE szoc. int.), Levendel Ádám (igazgató, Sonda Ipsos), Popper Péter (egyetemi tanár), Strasser Tibor (ügyvéd), Huszár Tibor (akadémikus, ELTE szoc. int.), Tamás Pál (igazgató, MTA SZKI), Meyer Dietmar (tanszékvezető, BKE), Trautmann László (docens, BKE), Czako Erzsébet (adjunktus, BKE), Hazay István (vezérgazgató, HUNSAT), Buzinkay Géza (kandidátus, Budapesti Történelmi Múzeum), Breitner Miklós (igazgató, Pressconsult Kft.), György Gábor (vezérgazgató, Sláger Rádió), Vajda Péter (rovatvezető, Népszabadság), Kovács Zoltán (főszerkesztő, Élet és Irodalom), Bolgár György (főmunkatárs, Magyar Rádió) és Rangos Katalin (főmunkatárs, Magyar Rádió).

A képzés havonta egy hetet vesz igénybe: a délelőtti órák az elméleti oktatással telnek, délután van lehetőség a „tereppelel” való ismerkedésre. Az oktatással kapcsolatban bővebb felvilágosítást Bognár László (MTA SZKI) ad (tel.: 06-30-9523-963).

Sümei Noémi

* * *

Újság – a Studium Generale egyre rendszeresebben megjelenő lapja

(A decemberi második számról és egyéb bohóságokról)

Ha az ember a kezébe veszi az eddig kiadott két számot, azt gondolhatja, hogy a szabadkőművesek belterjes iratkötege tévedt a kezébe. A tucatnyi oldalon sokszorosított fénymásolt orgánium vicces hangulatú írásokat közöl az eSGések életéből, táborairól, foci-meccseiről. A hangvétel több mint baráti, már-már testvéri. Ezért kínos az embernek beleolvadni, de azért mégis érdemes. Például megtudhatjuk belőle, hogy Sucker első nyilvános szereplése alkalmából szájából elhangzott a „Nem vagyok én költő, bmej!” szállóige. Azt sem árt tudomásul venni, amit már a második szám bevezetőjéből sejtethetünk: nem kacska, hogy már nem Kacska a főszerkesztő.

A KÖZGAZDÁSZ szerkesztősége jó kapcsolatteremtési képességgel rendelkező fiatalokat keres elsősorban az egyetem környéki boltokban, vendéglátóhelyeken történő hirdetésfelvételre. Rövid tanfolyam sikeres elvégzését követően megbízólevelet adunk; sikeres munka esetén márciusban fizetés kárpénz!

KIEMELKEDŐEN MAGAS JUTALÉK!

Jelentkezés a Héttorony Kiadóban. Tel.: 200-2381, fax: 200-2376.

Tizenöt éves az Universitas

A megalakulásának tizenötödik évfordulóját ünneplő Universitas Diákszövetkezeti Csoportot a Közgazdaságtudományi Egyetem tizenhét hallgatója és oktatója alapította, hogy a diákoknak rendszeres munkát biztosítson. Ötezer diák, háromszázmillió forint, hétésszáz megbízó a legfontosabb jellemző számok. Az Universitas ma valószínűleg a világ legnagyobb diákállalkozási hálózata.

KARRIER-SAROK

Irodánkat, tevékenységünket már nagyon sokan ismerik - legjobban talán a negyed- és ötödéveseink -, hiszen több mint két éve vagyunk jelen a BKE életében. Célunk továbbra is az, hogy tevékenységünkkel segítséget nyújtsunk hallgatóink és frissen diplomázóink számára a sikeres karrier-tervezésben. Ennek érdekében állás- és szakmai gyakorlat ajánlatokkal jelentkezünk, melyet partnereink juttatnak el hozzánk; olyan programokat szervezünk, melyek során megismerkedhetek a magyar gazdasági élet szereplőivel, az általuk támogatott elvárásokkal; előadás-sorozatot tartunk a karrier-menedzsmet témájában.

Féléves programjaink:

• természetesen a **Karrier Pizzák** nem maradhatnak ki a másorból, hiszen rendkívül népszerűek mind a cégek, mind pedig a hallgatók körében.

Február 17-én 11.00 órától az **Arthur Andersen** lesz a házigazda;

24-én szintén 11.00 órától pedig vendégünk az **Ernst & Young**. A rendezvényekre azok időpontja előtt már két héttel lehet jelentkezni a Karrier Irodában (földszint 27-es szoba). Csak **korlátozott számú helyet** tudunk biztosítani!

• az áprilisi **Állásbörze Felkészítő Napjain** vállalati képviselők, HR szakemberek, fejevadások fognak az állás-keresés, az „állásbörzés”, valamint az önéletrajz-írás, az interjúzás technikáiról beszélni.

• Irodánk - vállalati partnereinek támogatásával - ez évben is kiadja **„Végzőseink Önéletrajz Gyűjteményét”**. A kiadvány célja, hogy megfelelő időben a vállalatok kezébe kerüljön ötdéves hallgatóink CV-kollekciója, amelyben a feltehető adatok alapján megkereshetjük a számukra megfelelőnek tűnő jelölteket.

Ne feledjétek, azzal, hogy jelentkeztek a kiadványba, sok-sok utánajárást, telefonálást, postázási, másolási és regisztrációs költséget takaríthatok meg, hiszen **teljes bizonyossággal a megfelelő emberhez kerül önéletrajzotok**.

Csak akkor élvezheted az önéletrajz-gyűjtemény által nyújtott előnyöket, ha önéletrajzodat **1999. február 25-ig** leadod a **Karrier Irodában**. A **rezüméd 1 oldalas legyen, a terjedelemed éppen elég ahhoz, hogy felfigyeljenek Rád**. Önéletrajz mintákat szívesen adunk mindenkinek a Karrier Irodában, de találhatok a honlapunkon (<http://karrier.bke.hu>) is.

• Az elmúlt fél évhez hasonlóan február közepétől elindítjuk végzőseinknek szóló **Karrier Menedzsmet szeminárium-sorozatot**.

A szemináriumokon, melyeket neves előadók, vállalati HR szakemberek, illetve vezetők tartanak, megismerkedhetek a karrier-tervezés legfontosabb elemeivel (pl. önéletrajzírás fortélyai, álláskeresés, interjúzás), valamint azokkal a tapasztalatokkal, melyeket az előadók megosztanak veletek.

A szemináriumra való jelentkezés határideje február 12., péntek. Jelentkezni a Karrier Irodában lehet.

Irodánkban mindig szívesen látunk (földszint 27-es szoba, a jegyzetbolt mellett - nyitvatartás: hétfő-csütörtök 10-14 óráig), de programjainkról, az állásajánlatokról felvilágosítást kaphattok a II. emelet 249-es szobája előtti hirdetőnkön, valamint telefonon, a 216-2782, vagy a 6080-as melléken is.

Honlapunkon (<http://karrier.bke.hu>) minden fontos információ megtalálható irodánkról, programjainkról, valamint az aktuális állás- és szakmai gyakorlat ajánlatokról. Használatuk tehát a számítógép nyújtotta lehetőségeket!

Hasznos információk és újdonságok a Központi Könyvtárról

A Központi Könyvtár mint nyilvános egyetemi könyvtár – az oktatás-kutatás információk infrastruktúrájaként – szakmai tevékenységével elsősorban az egyetemen folyó közgazdasági, gazdálkodási és társadalomtudományi képzést szolgálja. Szakirodalom ellátási feladatai mellett tevékenyen részt vesz az információs kultúra elsajátításában is. Állományában a közel félmillió nyomtatott könyvtári dokumentum és 1000 féle kurrens folyóirat mellett egyre nő az elektronikus dokumentumok száma, és jelentősen megemelkedett számítógépes szolgáltatásainak aránya.

Folyóiratolvásó és adatbázisok az egyetemi hálózat bármely pontjáról:

A könyvtári honlapon (<http://www.lib.bke.hu>) két új szolgáltatással találkozhatnak.

A VIRTUÁLIS FOLYÓIRATOLVASÓ válogatás a világhálón szétszórtan jelenlévő nyilvánosan közzétett elektronikus folyóiratokból elsősorban az egyetemen folyó oktatási témákkal kapcsolatosan.

Ezétől már négy Internet hálózaton elérhető adatbázis áll rendelkezésére:

• az ECONLIT a közgazdaságtudományi kutatás egyik legalapvetőbb bibliográfiai forrása,

• a EUROPEAN BUSINESS ASAP 110 folyóirat teljes szövegét tartalmazó elsősorban pénzügyi, kereskedelmi és menedzsmet adatbázis,

• az EURÓPA SZERVER az Európai Unió történetéről, felépítéséről működéséről, gazdasági rendszeréről informáló magyar nyelvű szolgáltatás,

• a KSH STADAT adatbázis pedig Magyarországra vonatkozó országos, területi és nemzetközi statisztikai táblázatokat tartalmaz.

Az elérési címek, azonosítók iránt érdeklődhetnek a Könyvtár Információs Főosztályán a 7155, 7180-as mellékeken, illetve részletesben tájékozódhatnak a könyvtár honlapján.

A könyvtár közgazdász-szaktájékoztató munkatársai az adatbázisok használatával kapcsolatos kérdésekben a felhasználók rendelkezésére állnak.

Sentinel – az ISC lapja

Az International Studies Center, sorrendben hetedik, novemberben megjelent lapszámában cikkeznek a 49 országból 279 hallgatót befogadó szeptember 5-én megrendezett ISC-program megnyitójáról. Interjút olvashattunk a Gazdasági Minisztériumi tárca irányítóijával, egyetemünk professzorával, Chikán Attilával, valamint Szentés Tamással, a Magyar Tudományos Akadémia tagjával. A lap betekintést nyújt az ISC kurzusok menetébe, megszólal többek között egy dél-afrikai és egy nyugat-indiai professzor, kínai, orosz, belga és dán diákok vallanak a számukra felkínált programokról. A Sentinel írást közöl a Frankfurter Könyvvásárról, a „diplomasztóról” és tetszetős képekkel illusztrálva jeleníti meg a június 22. és július 10. között megrendezett A privatizáció szerepe című kurzust és a diákok hangulatát.

Az Alapítvány a Pályakezdő Közgazdászokért, Jogászokért és Mérnökökért

pályázatot hirdet külföldi tanulmányutak és külföldön megrendezésre kerülő szakmai rendezvényen való részvétel támogatására. (Utazás, szállás, étkezés, belépőjegy, részvételi díj.)

A pályázatokat postai úton legkésőbb 1999. február 19-ig kell eljuttatni az Alapítvány címére, Budapest 1121 Budakeszi út 4. A sikeres pályázók írásbeli értesítést kapnak 1999. február 26-ig.

A pályázattal kapcsolatos további információk beszerezhetők Halász Csabától (30-9528-302).

A pedagógiai tanszék tanulmányi versenypályázata

A pályázaton részt vehetnek az egyetem hallgatói közül azok, akik érdeklődnek a pszichológia és pedagógia kérdéseiről, esetleg előtanulmányaik is vannak ilyen téren. Így a pályázó felhasználhatja eddigi tanulmányai során készített munkáit, vizsgálatait, de természetesen egészen új problémák megközelítésével, kifejtésével is foglalkozhat. Pályázni csak a tanszék által elfogadott témában lehet, a témaválasztás határideje 1999. február 15., a pályázatok leadásáért március 8.(hétfő). A részletekről további tájékoztatással a Pedagógiai Tanszék szolgál.

A részvényárfolyamok a jövőt idézik

Szerkesztőségi szobánkba a minap bejött egy hallgató. A Bank és Tőzsde próbaszámunkból kivágtatott hirdetésével kezében azt kérdezte, tudunk-e számára részvénybefektetési tanáccsal, úgymond: tuti ötlettel szolgálni.

Hellyel kínáltam az esélylatolgatásban szemmel láthatólag megfáradt hallgatót, s arra kértem, várja meg februári számunk tőzsderevát. (Ebben terveink szerint külső szakértők változtatják egymást a diákok „tőzsdeklubbjának” képviselőivel és a megjelentetett előrejelzésekről egy hónappal később szakmai véleményt kérünk a Pénzügyi Tanszéktől: tévedtek-e, miében és mennyire.) Tuti ötlet helyett pedig álljon itt a következő történet: Karinthy Ferenc halála után publikált Naplójának rövidített epizódja.

Dr. Kárpáti György háromszoros olimpiai bajnok vízipóló a lóversenypálya nagy szakértője volt – a hatvanas években legalábbis. A hajóktól, trénerektől szerzett tippjeit azonban megtartotta magának, még a legjobb barátjával sem osztotta meg. Egyszer azonban Zelk Zoltán koszorús költővel és lóverseny-rajongóval összetalálkozva hőkönten hallgatta az agg poéta siráimait: kikapcsolják a vilányát, nincs betevő falatja, ha kaphatna egy tippet a másnapi versenyre, talán kilábalna a sok bajból. A pólóbajnok habozott, de kőkemény elvein diadalmaskodott a szánalom és a költő ősz fűrtökkel (valamint Kossuth-díjjal) övezett füléhez hajolt, és így szólt:

– Hát, Zoli bácsi, az az igazság, hogy elég valószínű – de ennél tovább nem jutott.

Zelk torkon ragadta a duzzadó izomzatú pólóst, megrázta és szentori hangon rávivalt:

– Csak semmi valószínű! Nekem biztos tippet mondjál, biztos, biztos tippet!

B.M.

Tőzsdei cég gazdasági vezetőjeként nézve a világra azt érzékelem, hogy a gazdasági válság-jelenségek a pénzügyi problémák egyre dimenzionáltabb megjelenésében jelentkeznek. Az un. világgazdaság húzó országai pénzügyi rendszerének megbénulása miatt az illető ország - sok esetben régió - gazdasága tartós finanszírozási nehézségekbe ütközik, ami előre be nem látható időre a recesszióból való kitörést nagyon megnehezíti.

Osztom azoknak a nézeteit, akik úgy vélik, hogy rendkívül veszélyes az a jelenség miszerint a nemzetközi tőkebeáramlás következtében egyes országokban létrejött nagymérvű tőkekoncentráció a fundamentumoktól eltérő, sok esetben elszakadó részvényárfolyamokat eredményeztek a belőlük fakadó pszichikai hatás következtében. A befektetők egy ilyen helyzetben nem azt nézik, hogy melyik országban érdemes befektetni, hanem azt, hogy van egy ország ahová mindenképpen, a többi országból pedig vagy menekülnek, vagy legalább is nem tartják figyelemre méltónak őket. A hihetetlen optimizmus könnyen átcsaphat hihetetlen pesszimizmusba, depresszióba, amit jól példázunk az Indonéziában, Koreában, Brazíliában és Japánban történt elmúlt évi események.

Az előzőekből következően kijelenthető, hogy a jelenlegi relatíve magas részvényárfolyamok az Egyesült Államokban sem tarthatóak fenn. Ha az Egyesült Államokban ebben az évben a részvénytörzsek követik az eddig megszokott trendet és folytatódik a már megszokott emelkedés, akkor sok esélye van a válság kialakulásának, amely kiterjedhet az egész világra.

Talán többen is osztják nézetemet, hogy a világban a gazdasági folyamatok egy olyan küszöböt léptek át, vagy készülnek átlépni, amin túl a részvényárfolyamok és a gazdasági folyamatok összefüggései az eddig megszokott módon nehezen vagy talán egyáltalán nem írhatóak le.

A részvényárfolyamok általában nem feltétlenül a jelent tükrözik, sokkal inkább a jövőt, egész pontosan: a befektető társadalomnak a gazdaság jövőjéről alkotott elképzelését. A világgazdaság jövőjére vonatkozóan a jelenlegi makrogazdasági indikátorokból kialakítható jövőképek alapján ma úgy tűnik, hogy a részvényárfolyamok túlzottan magasak Amerikában és Európában egyaránt. (A magyar részvények 10-11 körüli átlagos P/E ráta mellett nem tekinthetők túlárazottnak!) A dilemma tehát továbbra is fennáll, miszerint a gazdaság jövőjéről alkotott pozitív részvényvásárlói elképzelések beigazolódnak vagy sem a már közeli jövőben, nevezetesen a profitbővülés és a gazdasági növekedés való értékei visszaigazolják e a befektetők által a részvényárakban megelőlegezett várakozásokat. Ha igen, akkor a hossz folytatódhat. Ha nem, azaz a jelenleg látható makró indikátorok – lassuló növekedés, magas munkanélküliség, csaknem stagnáló profitok, deflációs nyomás, erősen romló menedzser bizalmi indexek, alacsony alapanyag árak, rossz hitelek – valóban kedvezőtlen gazdasági környezetet hoznak létre, akkor előbb utóbb a bizalom fog elpárologni. A befektetők újra a materiális dolgokra kezdenek koncentrálni, ami a medve megjelenését fogja jelenteni a tőzsdéken. Az elmúlt hetek megrázó eseménye a brazil pánik volt. A braziliai és oroszországi események hasonlóságok ellenére sem tehetők egy kosárba. Brazília tartalékai egyelőre még kellően nagyok, azonban a real esetleges további leértékelődése következtében nehezebb a brazil vállalatok dollárban levő adósságának visszafizetése, ami a kockázati prímiumok emelkedését vonja automatikusan maga után. Ennek magyar vonatkozásaként bizonyos papírok továbbra is veszélyben vannak (pl. Richter, OTP) A BÉT ismét türelmezte az eseményeket, ahogy azt már megszoktuk. Csúpan az itthoni fundamentumok alapján reális a

BUX 6500 körüli szintje, amíg a világban nem ülnek el a viharok, addig nem remélhetjük, hogy tartós emelkedés lesz. S mivel a világban számos potenciális veszélyforrás van továbbra is, ezért valószínű, hogy bár a fundamentumok felfelé mutatnak, erős korrekciók fogják jellemezni az utat.

A hazai infláció várhatóan 9% körül lehet évvégére 13-14% körüli költségvetés mellett, ami egy 9-11-es P/E alapon vett áralakulást reálissá tehet feltéve, ha maradnak az emerging piacokat jellemző magas kockázati prímiumok. Ennek alapján év végére 8000 körüli értéket is elérhetne a BUX szintje. Innen nézve a hosszabb távú befektetőknek „jó” vásárlási szint leginkább 5500-6500 lehet, attól függően, hogy hogyan ítélik meg a piacot. Ami a rövidebb távot illeti, amennyiben a problémák folytatódnak, nem lehetetlen a 4000-5000 közötti szintre való visszatérés sem. Az OTP és Richter jelentős esése talán meglepő volt, de a viszonylag kockázatos részvényeknél ez gyakran megtörténik. A vegyipar gyenge szereplése már kezd túlzóvá válni, az értékelés nagyon alacsony.

A befektetők továbbra is a likviditást preferálják, és emiatt a kisebb részvények iránti vásárlási kedv meglehetősen alacsony. Emiatt is logikus a kifejezetten nagy papírokra koncentrálni. Érdekes kérdés lehet, hogy vajon mi lesz a Matáv-val 2001 után. Figyelembe véve, hogy mekkora esés volt a német telefontörzsekben, és mekkora teret vesztett a Deutsche Telekom a liberalizálás után, hosszútávú befektetőknek mindenképpen el kell gondolkozni, hogy 2001 után fenntartható-e az eddigi növekedés? Befektetési portfólió egy lehetséges változata: 40% részvény+40% állampapír+20% készpénz. A részvényekben belül a MOL és a Matáv túlsúlya mellett egy-két jobb növekedési kilátásokkal rendelkező részvényt lehet kiegészíteni az összetételt: Borsodchem, Pannonplast, Pick.

Rényi Gábor

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A KÖZGAZDÁSZ szerkesztősége pályázatot hirdet a következő témakörökben: novella • vers • riport • interjú • publicisztika • humoreszk • glossza • karikatúra

Az írásos anyagok maximális terjedelme 5000 karakter.

A pályázaton részt vehetnek az egyetem volt és jelenlegi diákjai és oktatói, akár névvel, akár jelíggel. (Jelíggel pályázat esetén a nevet és címet külön borítékban kérjük.) A pályázati anyagok leadása április 15-ig folyamatos. Az I. díj összege 30 ezer forint, a II. díj összege 20 ezer forint, a III. díj összege 10 ezer forint valamennyi témakörben. A bírálóbizottság elnöke a KÖZGAZDÁSZ szerkesztőbizottságának elnöke. Az eredményeket májusi számunkban közöljük. A bírálóbizottság fenntartja magának a jogot, hogy az egyes kategóriákon belül bizonyos díjakat ne osszon ki vagy esetleg egyáltalán ne adjon ki díjat. A ki nem adott díjak összegét a nem díjazott, de közölt pályamunkák honoráriumára fordítjuk. A beérkező művekből folyamatosan válogatást közlünk. A pályaműveket kérjük e-mail-en, faxon vagy a postabontón át küldeni.

MIÚJSÁG, MKT?

1998 kiemelkedően fontos év volt a Magyar Közgazdasági Társaság történetében: az egyesület májusi küldöttközgyűlése módosította a társaság alapszabályát azért, hogy a jövőben kiemelten közhasznú szervezetként működhesünk. Ebből az alkalomból az MKT működését legátfogóbban szabályozó dokumentumba sok olyan célkitűzés, tevékenységi terület került be, amelyek egy része már eddig is meghatározta életünket, másik része viszont egyértelműen a jövő feladatait jelöli ki. Fontos új elemként az MKT javaslatokat tesz a kormány gazdaságpolitikájának céljaira és az ezek megvalósításához szükséges eszközökre, részt vesz a kormány számára készülő tudományos igényű hosszú távú gazdasági előrejelzések és gazdaságstratégiairól szóló javaslatok összeállításában, vitájában, a gazdasági és társadalmi folyamatok területi, infrastrukturális, valamint környezetgazdálkodási összefüggéseinek vizsgálatában, továbbá az országnak az Európai Unióhoz történő csatlakozás követelményeinek teljesítésére való felkészülésében.

Tagjaink számára az augusztus végi nyíregyházi közgazdász-vándorgyűlés volt a leginkább szembetűnő esemény. A társadalmi-gazdasági felzárkózás stratégiai feladatai címmel két plenáris ülésen és hat szekcióban vitattuk meg a legfontosabb gazdaságpolitikai teendőket. A tanácskozára egy sajátos (és sajnálatos) esemény különösen erős árnyékot vetett: ezekben a napokban bontakozott ki az orosz gyökerű tőzsdeválság. Ez az árnyék azonban egyúttal föl is értékelt a rendezvényen elhangzottakat. Ez utóbbi témával októberben külön is foglalkozott külgazdasági és pénzügyi szakosztályunk: egy nagy érdeklődéssel kísért vitán Sz. Bíró Zoltán, Szamuely László Oroszország-szakértők és mint az EXIMBANK frissen kinevezett vezérigazgatója, Bánki Frigyes egyeztetett választ keresni az orosz válság okaira és a magyar gazdaságra gyakorolt hatásainak jellegére, mélységére. 1999-re is egy fontos szervezeti esemény nyomja majd rá a bélyegét: az MKT teljes körű tisztújításra készül. A 16 megyei szervezetre és tucatnyival több

budapesti szakosztály új elnökséget választ, majd május 27-én, az egyesület 105. születésnapján megújul az országos elnökség is.

Emellett nem szorulhat háttérbe a tartalmi munka sem. Az említett közhasznú feladataink hatékony ellátására együttműködési megállapodásokat készültünk kötni néhány gazdasági jellegű minisztériummal, főhatósággal. Március 5-7-én Szolnokon rendezti meg ifjúsági bizottságunk a Fiala Közgazdászok Országos Találkozóját Kommunikáció, informatika, gazdasági növekedés címmel, ahová előadóként várjuk a BKE egy-két oktatóját, meg hallgatóként néhány hallgatóját is.

Már azt is tudjuk, hogy a közgazdász-vándorgyűlés június 30. és július 2. között Pécsen lesz, s témájaként az európai uniós felkészülésünk állapotát, feladatait választottuk.

A BKE hallgatóit szívesen látjuk a budapesti szakosztályok által rendezett előadásokon, vitadélutánokon. Rendezvényeinkről plakátokat is elhelyezünk az egyetem néhány hirdetőtábláján, de február 1-jétől a <http://www.mkt.hu> internetes címen is olvashatnak rólunk.

H. T.

PEREGRINATIO III Alapítvány

A Peregrinatio III Alapítványt a MOL Rt. jogelődje az OKGT hozta létre 1989 végén a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetemre helyezve azzal a céllal, hogy támogassa a frissen végző új gazdasági szakembereket abban, hogy kihasználhassák a kinyíló világ kínálta tapasztalatszerzési lehetőségeit.

Az Alapítványhoz az Alapító Okiratban meghatározottak szerint csak a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem hallgatói és 35 év alatti, az egyetemmel munkaviszonyban álló, oktatói pályázathatnak külföldi tanulmányútaikhoz támogatásért. Döntéseit a kuratórium - általában kéthavonta tartott - ülésén konszenzussal hozza.

Az Alapítvány az alábbi típusú támogatásokat adja:

a) **Útiköltség támogatást** azokhoz a külföldi programokhoz ad, amelyek szakmai színvonala megfelelő és finanszírozása az utazási költségek kivételével biztosított. Csak a három hétnél hosszabb szakmai programokat támogatja a kuratórium. Ez alól azok a konferenciák jelenthetnek kivételt, ahová a pályázót előadónak hívták meg, vagy a program színvonala nemzetközileg is kiemelkedő vagy ritka és az egyetemi image építése szempontjából fontos rendezvényről van szó.

A pályázat formai feltételei: kitöltött *formanyomtatvány*, (max. 3 oldal pályázat), mely röviden tartalmazza a program leírását, ezen kívül minden olyan érvelést, amit a pályázót szükségesnek érez. Kizárólag szociális indokokat az Alapítvány nem vesz figyelembe. A pályázathoz csatolni kell a *meghívó*-t, vagy igazoló *levelet* (másolatot), amely bizonyítja, hogy a pályázót az ösztöndíjat elnyerte, és külföldön fogadják. Csatolni kell egy hivatalos tarifával összeállított *utiköltség-kalkulációt* is.

b) **Ösztöndíjpályázatok.** A Kuratórium a kiemelkedő teljesítményt nyújtó hallgatóknak ad ösztöndíjat, vagy ösztöndíj-kiegészítést, ha a tervezett program finanszírozása ezt megkívánja. Az Alapítvány anyagi helyzetéből következően, maximum egy hónapos, - Nyugat-Európában szokásos mértékű - ösztöndíjat tud biztosítani.

A pályázat formai feltételei: *formanyomtatvány* és a *fogadólevél* (illetve ha a pályázót utiköltségre is vonatkozik *utiköltség-kalkuláció*), *szakmai-kutatási terv*, részletes *költségvetés*. *Szakmai önéletrajz*, és a tudományterület szakértőjének (ha lehet, a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem oktatójának) az *ajánlása*.

c) **Csoportos pályázatok.** Az Egyetem szervezeti egységeinek (pl. tanszkeknek, öntevékeny csoportoknak) lehetőségük van diákok részére szervezett, csoportos külföldi szakmai útjukhoz, tanulmányi kirándulásaikhoz hozzájárulást pályázat útján elnyerni. Ezen programok finanszírozásához az EDJB évenként meghatározott összegű (jelenleg 400.000 Ft) támogatást nyújt. **A pályázat formai feltételei:** *formanyomtatvány*, rövid *programismertető*, az *utazók névsora*, és a *kiválasztás szempontjai*.

d) **Oktatói pályázatok.** Az Alapítvány 35 év alatti korú oktató számára is tud támogatást adni, amennyiben a pályázót külföldi konferencián előadónak, vagy tisztségviselőként vesz részt és azt dokumentálni tudja. A kuratórium a döntését követő napon a támogatottak listáját kifüggeszti a Nemzetközi Kapcsolatok Osztály (NKO) melletti hirdetőtáblán (központi épület. II. e. 215.) és az érintetteket levélben is értesíti. A Kuratórium tagjai: Forgács Csaba (elnök) Budainé Ferenczy Zsuzsanna, Göbölös Ottóné, Olasz Enikő (Hallgatói Tagozat), Kupcsik József és Veres Erzsébet (titkár).

Forgács Csaba, kuratóriumi elnök

SAKK?... SAKK!

Kállai Gábor nagymestert kértük fel az **induló sakkrovatunk vezetésére.** Nem véletlenül, hiszen már eddig is több nyelven jelentek meg a sakkot népszerűsítő könyvei. Emellett a magyar ranglista 12. helyezettje. Sikeres csapatjátékos is, francia kupabajnok volt '95-ben a Strasbourg csapatával, '98-ban pedig a Bern csapatával svájci csapatbajnoki címet szerzett. Edzőként sem eredménytelen, Polgár Zsuzsa női világbajnokkal dolgozott korábban 7 évig együtt.

Mi az ami játék, küzdelem, harc és emellett művészet, tudomány és még sport is? Taláááá! Ez a sakk.

Érdekes, végtelen játék, aminek a múltja nem unalmas. Majd kétezer éve indult Indiából Európa felé meghódítani az emberek szürkeállományát. A szabályok lassan változva alakultak ki. A figurák és a lépések hosszú, evolúciós úton fejlődtek, de néhány száz éve már a mai sakk szabályai szerint sakkoztak. Bár a Budapestben élő amerikai sakklegenda, Bobby Fischer ezt az evolúciót saját ízlésének megfelelően még újabb szabályokkal továbbdöccentette, mégis úgy néz ki, hogy a sakkjáték végérvényesen beállt, már nem változik, nem fejlődik tovább. Márpedig — vélhetnénk — a mai változások között ami nem változik az előbb-utóbb lemarad, elkopik, meghal, kipurcan... Egyszóval unalmas lesz.

Hacsak...! Hacsak nem tudjuk a már megszokott dolgok helyett még valami mást, valami egészen újat is használni a sakkozást. Eddig is gyönyörködtetünk a játék logikájának szépségében, tudományos alaposággal boncolhattunk egy-egy állást és magunkat másokkal összemérve döngethettük mellünket vagy éreztettük saját agyunkat idő előtt amortizálnak. Mégis mire lehet még ezt a pepita fakészletet használni? Erre a kérdésre a közelmúlt különös történései adhatnak választ.

Magyarországon még csak a pedagógiában nyert óriási teret a sakk: bevezették a Waldorf- és a Zsolnay-módszer szerint oktató iskolákba a sakktanítást, de a hétköznapi iskolák tucatjaiban is már fakultatív tantárgy a sakk. Külföldön viszont már nem csak a kölkök, hanem főleg a gazdasági élet szereplői profitálnak

a sakkjáték ismeretéből! Például a kanadai tőzsde az alkalmazottait részben a sakkjáték megismerésével igyekszik felkészíteni. Svájcban és Németországban a bankvilág és a gazdasági élet szinte vadászik a magas minőségű sakkozókra! Azok a nagymesterek akár gazdasági képzettség nélkül is, csodák csodájára rekordgyorsasággal el tudnak helyezkedni! És még ehhez egy kicsi, de jellemző adat: Kaszparov világbajnok is kire bízza amerikai pénzügyi alapjának a kezelését? Természetesen egy amerikai sakknagymesterre, Dlugyra. Kaszparov pedig egyáltalán nem nevezhető amatőrnak.

Mit fedezhetett fel a világ a sakkjátékban? Mi újra lehet ezt a dolgot használni? A sakkjáték, annak gondolkodásmódja kiválóan szolgálja a döntési mechanizmusunk fejlesztését, tesztelését! Hogy ez mennyire fontos, arról ma már szólni is fölösleges. Arról pedig, hogy hogyan tanulhatunk meg a sakktablán dönteni, jól dönteni, a jövő számunkban induló sakkrovatunk igyekszik majd vallani!

Kállai Gábor nemzetközi sakknagymester

ÁMBÁR KALÓZOK

Jó hírem van. A magyar film a szakemberek becslése szerint részévé kezd válni az úgynevezett mozikulturnáknak. A multiplexek helyel-közvetlenül vetítenek, a befektetők befektetnek és egyre több forgalmazó cég látja üzletnek ezt a hetedik művészetként is számon tartott hazai pies-pacsolást. (Na jó, ez utóbbi hangulatfestést visszavonom!)

Az idei év, filmkulturnánk számára amúgy is fontos. Jubiláns. A 30. magyar filmszemle lapunk megjelenésekor veszi kezdetét. Sok premier még a tavalyi szemlén mutatkozott be. Ilyen Szomjas György *Gengsterfilmje*, ami kevert videó és filmtechnikájával, valamint progresszív, mégis sűrűn rohögős kapreál életérzésével tipikusan szomjasos. Persze Szőke András elengedhetetlen toposza a műnek. Nélküle aztán sehová sem, csak vele. Mindazonáltal a film elmarad a notórius Szomjasra szomjas néző által elváraktól.

Most jön be a 6:3, az első magyar akciófilm, az *Európa Expressz*, valamint virulens életét éli a muzik belsejében Koltai Róbert újabb közönség-skizója, ezúttal *Ámbár tanár úr* címmel, csakúgy mint a tavalyi fesztiváldíjas Presszós Sas Tamás által fémjelzett (egészen a legvégső időig, mikor is összekülönbözött s producerrel) *Kalózok* című film.

Én is azt mondom, nézzünk magyar filmet, de amikor ezt mondom, akkor arra gondolok, hogy filmet nézzünk. Mostanában ugyanis a legtöbb területen hülyére vesznek bennünket. Vedd meg, higgy benne, satöbbi. És mi rendszerint megteszük. Megnéztem a *Kalózokat*. Helyes fiúk, szép mellű lányok, ügyes kamerahasznál. Na de könyörgöm, ez nem más, mint egy remek promóciós anyag Geszti Péter Jazz+Az nevű legújabb formációja számára. (Egy szám kivételével az egész cédét leadják, élükön az örökifjú, infant(ili)aziadus majd' negyvenes Mészga Aladással.) Marketing szempontból nem lehet kifogásom a termék-ellen, de én nem akarom a filmet a fogyasztói társadalom polcáról eldobható használati tárgyként leemelni, sokkal inkább csodálni. De mint mondtam, mindent azért én sem szem meg!

Ugyanígy nehéz számomra az egyetlen magyar sztárnó, Dobó Kata fizimiskájáról leolvasni a középiskolát. A többi huszoneves főiskolás sem nagyon illik be érettségiző csikócsapatnak. De ha már így állunk, melyikünk szórakozott tizennyolc évesen papírgalacsinnal dobálással, és ugyan melyikünk matektanára várt negyedikig arra, hogy az egyetlen szarú háromszögről értekezzen (mi már csaknem deriváltunk ekkor!). Ezért kár volt szegény Makk Károlynak szakérteni. Rá inkább tavalyi remekéről a *Játékosról* asszociáljunk. Ha már az utóbbi két filmet veszük alapul, az *Ámbár* inkább film, mint a *Kalózok*, de mindegy. Két óra lazulás azért garantált.

K.Lenke

Színház a dobozban

A fiatalság öl...?

A téli szünetben talán sokan közületek is – két tétel magolása között – látták John Osborne *Dühöngő ifjúság* című darabját, melyet a Pesti Színházból közvetített a tévé. Osborne 1956-ban írta a darabot, melynek főszereplője egy, a feleségét és mikro-, makrokörnyezetét állandóan szekírozó közép-angliai fiatalember és hasonszőrű haverja, aki ráadásul egy fedél alatt él a fent említett házaspárral.

Azt, hogy mi zajlott '56-ban Magyarországon, feltehetően mindenki tudja; hogy mi volt ugyanakkor Angliában, azt már kevesen. A háború utáni talpra állás követően példátlan ütemű gazdasági fejlődés bontakozott ki, és bár két ország között elég tetemes a különbség, mégis vannak közös nevezők – mégpedig a fiatalok.

Osborne főhőse, Jimmy Porter egyénisége különös keveréke az őszinteségnek, derűs rosszindulatnak, gyengédségnek és felszabadult, gátlástalan kegyetlenségnek. Egyszerre érzékeny és már-már brutális. Nyughatatlan, erőszakos és végtelenül büszke. E tulajdonságai az érzékeny és érzéketlen emberek egyaránt elriasztja maga mellől. Őszinteségének sajátos formája azonban nem kedvez a barátságának. Előbb tönkreteszi feleségével való kapcsolatát, majd elűzi „legjobb” barátját is. Van, aki túl érzékenynek tartja, mások csak egy nagypofájú, kellemetlen fráternek, pedig tulajdonképpen valahol a kettő között áll. Vehemenciája már-már eléri a személytelenséget, bár kétségkívül egyedi alkat. Kis sarkítással talán azt mondhatnánk, épp olyan, mint bármelyik huszoneves fiatal, aki nem tud mit kezdeni magával, akinek nincsenek lehetőségei és aki igyekszik áttörni korlátait, de kudarcait látva, inkább feladja és elviselhetetlenül fölényes, cinikus lesz. Úgy tűnik képtelen bármiféle emberi megnyilvánulásra, s mikor már elkönyvelnénk ilyennek, hirtelen történik valami, ami még Jimmy Porterből is kihozza az embert (nem kis feladat!).

Jimmy nem ezért vagy azért dühös, hanem ok nélkül, csak mert érzi, hogy valami nem jó körülötte a világban, rosszul érzi magát benne és a saját bőrében, dühös a világra és dühös magára, dühös azokra, akiket utál, és azokra, akiket szeret, és ez az egész módfellett irritálja – és ettől még dühösebb lesz. Ettől az amorf „életérzés-től” annak idején bepörgött egy egész nemzedék Angliában. Osborne adta meg a jelet a *Dühöngő ifjúsággal* 1956. májusában, aztán jöttek a többiek: Wesker, Arden, Knops, őket nevezték ki utólag dühös ifjaknak, és csináltak drámaíróhullámot belőlük.

A fiatalság öl, butít és nyomorba dönt? Mert ők azok, akik nem törődnek bele a megváltoztathatatlanba, akik világmegváltó terveket szönek és akik lázadnak, dühöngenek. És ilyenkor képtelenek vagyunk emberi hangon szólni a másikhoz, először önmagunkba nézni és csak után vádaskodni.

Osborne egy kiegészített házasságot, emberi kapcsolatot analizál mikroszkopikus alapaossággal, tükröt tartva minrege a közönségnek. Mert ma is, 1999-ben is ugyanúgy dühöngünk mi is, mint 1956-ban Osborne figurái.

Gábor Szilvia

Közzáz Jazz Klub

Dél-alföldi Szaxofonegyüttes

A *Közzáz Jazz Klub* (KJK) közel két évtizede folyamatosan működik, egyfajta szellemi műhelyként, amelynek elsőrendű célja a kortárs jazznek, mint kevésbé populáris zenei irányzatnak a magyar és - számunkra elérhető - külföldi képviselőinek szerepeltetése. A Közzáz Jazz Klub segítségével ebben a félévben sorozat formájában bemutatjuk a KJK-hoz szorosan kötődő zenekarokat, zeneszeket. Elsőként a Dél-alföldi Szaxofonegyüttesről lesz szó, aki az 1998/99-es tanév tavaszi félévének zenei gerincét alkotja. A KJK koncertjei február 5-től péntekenként a Kinizsi utcai kollégiumban (Kinizsi u. 2-6.) lesznek 21 órai kezdettel.

A Dél-alföldi Szaxofonegyüttes nevében két szűkítő tényező is szerepel. A földrajzi megjelölés, a zenészek származási helye minden bizonnyal utal a hosszabb ideje tartó közösségi létre, a gondolkodásmódra és elsősorban az öt zenész kulturális háttérére, arra a közegre, amelyből mindannyian merítenek. A kiindulási pont az a kontraszt, amely Budapest és a vidék viszonyát jellemzi. Tehát nem ugyanarról van szó, mint egy szimfonikus zenekar esetében, amely nevében feltünteti az öt működtető város nevét, hanem arról, hogy ez a zene magában hordozza a vidékiséget, tagadja az urbánus létet, mindezt téve a legkülönbözőbb hagyományok felelevenítésével. Ebből a helyzetből viszont könnyedén lehet olyat felmutatni, ami némi kreativitás segítségével a népzene eszköztárát is jócskán használva újszerűen hat. Másrésztől egy hangszer kőre csoportosulni komoly elhivatottságot jelent, kiváltképp, ha az a szaxofon, aminek kölcsönhatása a jazz zenével kikerülhetetlen. A szaxofon esetünkben jelképes értelmű, valójában más fúvós hangszereket is jelent, ugyanis nem magáról a hangszerről szól a zene, nem a forma határozza meg a tartalmat. Így például természetesen idomul a bolgár kaval a különféle fa-, műanyag- és fémcsővekkkel.

A rusztikus látásmód közös vonásokat mutat a magyar jazz olyan neves képviselőivel, mint Szabados György vagy Dresch Mihály (akikről a későbbi lapszámokban lehet majd olvasni). A hangszerkezelésre újszerűen egyedi megoldások jellemzőek. A zenekari masszát úgy gyúri, hogy a hangszerek megörzik saját karakterüket, de emellett egymás meghosszabbításaként is funkcionálnak, mintegy szívárvánnyá alakítva a hangképet. Külön említésre méltó Burány Béla Pöcök bariton játéka. Koncerteken a markáns, levegőbe szakító hang a közönséget szjátásra készíti és egyben a bőgőt segíti a figuratív basszus menetekben. Különlegesen zeneinek értékelhető az a szándék, hogy nem a hangszer virtuóz játékosának szerepében tetszeleg egyik zenész sem - pedig képzettségük megengedné.

A Dél-alföldi Szaxofonegyüttes friss és egyedi jelenség. Zenéjükben egészségesen vegyítik a magyar hagyományokat a külföldön ma már természetesnek mondható fúvós felállás sajátosságai-val. Közzáz Jazz Klubos szerepléseiknek készülődő új CD-jük ad aktualitást.

Don Patron

A JAZZKLUB további februári programjai:

- Február 12. Quartet B.
- Február 19. Dél-alföldi Szaxofonegyüttes
- Február 26. Grencsó Kollektíva (új CD-előzetes)

Mammon

Művészet és pénz

Érdekes párosítás. Egyetlen kérdés körül keringünk egy különleges kiállítás kapcsán: van-e, létezhet-e művészet a harmadik évezred küszöbén a mindenható pénz nélkül? A kérdésre a Beszélő című politikai és kulturális folyóirat több aspektusból is frappáns választ adott. Huszonegy képzőművészt kért fel, hogy jelenítsen meg fantáziájának teljes felszabadításával 100.000, azaz száz-ezer forintot. A műveket a Komédiúm Színház Galériájában állították ki, majd a múlt hónap végén elárverezték. Az aukción befolyó pénzt a folyóirat további megjelenésének költségeire fordítják. Mit jelent a kiállítás, és eme szösszenet címe? A mammon szóban minden össze van foglalva, ami a földön tulajdonunk, ami értékes előttünk, s aminek éppen ezért bizonyos hatalma van fölöttünk. Ez a mai ember számára csak egyet jelenthet: a pénzt. A pénz nehezen tehető plasztikussá. Ezt az akadályt a művészek is felismerték, és bravúros ügyességgel ugrották át. Volt aki humorosan, volt aki ironikusan, akadt aki teljes absztrakcióval közelített a feladat megoldásához. Érdemes elszakadni a kiállítók életműve ismeretének igényétől, és a képeket önmagukban szemlélteni.

Mi hogyan oldottuk volna meg? Súlyosan mint Péter Vladimír gravírozott aranyrög-imitációja, vagy olyan könnyedén, mint Kemény György, akinek százezer forintot egy képrejtvény jut eszébe? Egyetértünk-e *Galántai Györggyel*, miszerint ez az összeg nem egyéb, mint egy százas és egy ezres bankó egymásra vetítése? Nyomasztónak gondolnánk száz-ezer forintot — és a Beszélő félműltját —, ahogyan Pauer Gyula, Pintér József, Szilágyi Lenke vagy Szűts Miklós tette? A technikai megvalósításban is jelezni, az évezred végét, mint Beöthy Balázs számítógépes nyomata, amelyen a százezres egy embrió-ufonautát ábrázoló telefonkártya? Az értelmezést teljesen a befogadóra hagynánk, miként Cserny Márton, Gerlőczy Sári, Havas Bálint és Nádler István? Számítógépet alkalmaznánk (Eperjesi Ágnes, Pinczehelyi Sándor, Szemethy Imre) avagy egy tollal fehér papírra rajzolnánk meg víziókat (Háy Ágnes)? Azt szeretnénk, ha a látvány és a közös történelmi múlt segítené szándékunkat, mint Apró Tamás falfaragású rendszer-váltópénze és Maurer Dóra infláción diadalmaskodó pengő-forintja? Vagy inkább Adu-verset (A nagy pénztárnok) hív-nánk segítségül, ahogyan Banga Ferenc? Keserű humorral ábrázolnánk a pénzt úgy, mint St. Auby Tamás létminimum kártyája és Várnagy Tibor napfürdőző hajléktalant és füvező nagymamát ábrázoló bankóterve? Szóval, hogyan tennénk?

Ha van egy kis időnk a pénzhajtás mellett, gondolkodjunk ezen.

Kovács Kristóf

Búcsúzunk DÁNIEL ATTILÁTÓL,
a KÖZZÁZ DÁNIEL egykori munkatársától, aki tavaly december 13-án, 46 éves korában elhunyt. Emlékének a Mozgó Világban megjelent két versével adózunk.

Kipattantam

(Gergely Ilonának)

Kipattantam a térből
fülön csipni az időt
neurotikuss! – mondták
pedig
csak kurvul a
világ – gondoltam

(1984)

Egy hatalom fényezőrói

kirajzolódik a szabadság
árnyéka – megfoghatatlan
árnyékába kuporodva nézek át
a szabadságon – valami e pillanatban
láthatatlan – a hatalom fényezőróira

(1981)

Bevezetés a filmművészetbe

Idén február 8-án kezdi XXII. félvét a KÖZZÁZ FILMKLUB "Bevezetés a filmművészetbe" című sorozata.

Ezúttal az olasz filmművészet legjelentősebb alkotóitól és alkotásaiból mutatunk be 24-et.

A vetítések ezúttal is hétfőn és csütörtökön 19 órától a IV-es előadóban lesznek.

- II.08. 19 óra Giovanni Pastrone: CABIRIA (1914) /forgató könyv: Gabriele d'Annunzio/
- II.11. 19 óra Roberto Rossellini: RÓMA NYÍLT VÁROS (1945) /f: Fellini/
- II.15. 19 óra Vittorio de Sica: FIÚK A RÁCS MÖGÖTT (1946) /f: Cesare Zavattini/ /A CIPŐPUCOLÓ GYEREK/
- II.18. 19 óra Pietro Germi: ÖRVÉNYBEN (1947) /ELVESZETT IFJÚSÁG/
- II.22. 19 óra Renato Castellani: RÓMA NAPJA ALATT (1947)
- II.25. 19 óra Giuseppe de Santis: KESERŰ RÍZS (1947) /szereplő: Silvana Mangano Vittorio Gassman/
- III.01. 19 óra Vittorio de Sica: BICIKLITOLVAJOK (1948) /f: Cesare Zavattini/
- III.04. 19 óra Giuseppe de Santis: NINCS BÉKE AZ OLAJFÁK ALATT (1949)
- III.08. 19 óra Vittorio de Sica: CSODA MILÁNÓBAN (1950) /f: Cesare Zavattini/
- III.11. 19 óra Federico Fellini: A BIKABORJAK (1953) /sz: Alberto Sordi/

(a további filmekről a Közzázadás márciusi számában!)

Minden filmre érvényes bérlet ára: 1000 Ft (megvásárolható a Közművelődési Titkárságon, valamint a helyszínen).

CSAK FÉNYKÉPPEL ÉRVÉNYES.

SPORT

TESINFÓ

A Testnevelési Tanszéken február első hetében lehet jelentkezni a testnevelési órákra, az óraarendben jelzett időpontokban. Az első szorgalmi héten mindenkinek jelentkeznie kell valamilyen sportágra. Ha valamilyen oknál fogva valakinek a megadott időpont nem felel meg, február 8-tól 20-ig lehetősége van más időpontot választani, ha a módosított időpontban a választott csoport létszáma ezt megengedi. Kérjük, mindenki jöjjön el az első héten, hogy a csoportokat be tudjuk osztani, és az új lehetőségekről is tudjunk tájékoztatást adni. Sportolói és egészségügyi felmentéseket február 20-ig tudunk elfogadni. Tavaly, az Egyetem 50 éves jubileumi ünnepségsorozatának keretein belül először rendeztük meg a:

- Molnár Sándor teremfoci –,
- Gombocz Zoltán kosárlabda –,
- Szatmári Erzsébet röplabda –,
- Lehoczky Lajos kézilabda emléktornát.

A hagyományteremtés nem titkolt szándékával idén is megrendezzük ezeket a sporteseményeket. A tornákon a régi közzázós sportolók, az Egyetem tanárai és a DSK sportolói vesznek részt.

A Molnár Sándor teremfoci emléktornát és a Gombocz Zoltán férfi kosárlabda emléktornát 1999. február 27-én rendezzük meg. Megnyitót: február 27-én 9.00 órakor a kosárlabda teremben.

A Szatmári Erzsébet férfi-női röplabda emléktorna és a női kosárlabda torna áprilisban, a Lehoczky Lajos kézilabda emléktorna szeptemberben zajlik majd.

KÖZZÁZ DÁNIEL

A Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem lapja
A szerkesztőbizottság elnöke: Benedek István Gábor
Főszerkesztő: Bátki Mihály
Vezető szerkesztő: Varsányiné Szabó Mária
Főmunkatárs: Gosztonyi Csaba, Papp Péter
Szerkesztőség: 1093 Bp., Fővám tér 8.
Tel./üzenet/fax: 218-0356, Központi szám: 218-6855 (6062 mell.)
kozzazd@freemail.c3.hu

Kiadja a BKE megbízásából a Héttorony Kiadó
1025 Bp., Csévi köz 15. Tel.: 200-2381, fax: 200-2376
Nyomdai kivitelezés: BETŰ Stúdió,
Bp. VII., Vörösmarty u. 3/a. Telefon/fax: 341-0834
ISSN: 0230-7529

**TÖBBET ÉR,
MINT GONDOLNÁD**

Ha pénzügyből jól akarsz vizsgázni, használd ezt a puskát!

Nehogy azt hidd, hogy ez csak a közgázosokra vonatkozik! Pénzügyből mindenkinek vizsgázni kell, ha máshol nem, hát az életben. Igaz, ha ebből megbuksz, az nem fog szerepelni az indexedben (vagyis nem lesz tőle alacsonyabb a BUX-indexed), viszont egy életre megtanulod, hogy leégni nem csak vizsgán vagy strandon lehet.

Persze, az OTP Junior kártyától még nem leszel topmenedzser, vagy topmodell. Viszont toprongyos se. Mert az OTP Junior kártya okosabb lett, mint volt! Hogy miért?

Itt van például egy kitűnő gyógyír leégési sérülésekre: az **A-hitel**. Ami azt jelenti, hogy bármikor minuszba mehet a számlád, mert van egy hitelkereted. Ez valószínűleg mindenki szívét megdobogtatja, aki csak egyszer is érezte, milyen fülsértően tud kongani egy üres zseb, és kedve támad egy kis előételre. Vagy utópiára.

De ami a lényeg: hogyha OTP Junior kártyát választasz, akkor azonnal és automatikusan tagja leszel a **Junior Klubnak**, és nemcsak fizethetsz a kártyával, de komoly kedvezményeket is kapsz. Utazásra, könyvre, CD-re, farmerre. Bármerre.

Mert az OTP Junior kártyával mindenütt fizethetsz, ahol a VISA/Electron logót látod.

...s ezzel még nincs vége!

Az OTP Junior kártya előnyeit felsoroló listán több tétel van, mint a legkeményebb szigorlaton!

Íme:

- **INTERTICKET** – kezelési költség nélkül. Az INTERTICKET segítségével telefonon rendelhetsz pizzát és mindenféle jegyet (mozi színház, koncert – érdemjegyet sajnos nem). 266-0000
- Havi két ingyenes készpénzfelvét az automatákból
- Használhatod az **OTP TeleBANK Centert**, vagyis távrecsegőn elintézhetsz szinte mindent 3-666-666

Szóval az OTP Junior kártya bővített kiadása a legjobb puska pénzügyekhez.

Kár lenne elpuskázni.

**A MEGÚJULT
OTP JUNIOR KÁRTYA**

